

Pán prezident!

Slovenskí lekári, zhromaždení dňa 23. ledňa 1919 v Žiline,¹ vyslovujú Vám svoju oddanosť ako republikánski občania, svoju vďaku ako príslušníci slovenského národa a svoju dôveru a úfnosť, ktorú prechov[áv]ajú vo Vás ako členovia lekárskeho stavu.

V bývalom Rakúsko-Uhorsku nemali lekári v štátnej správe úlohy, by zodpovedala ich povolaniu, ktorého povinnosťou je nič iného ako starať sa o fyzické, z veľkej časti aj duševné a mravné zdravie jedinca a o fyzický a čiastočne aj duševný a mravný vývoj celého národa.

V Československej republike miesto lekára v ústroji štátnom sa zmenilo: význam lekára cení sa správnejšie a vyššie ako v starom Rakúsko-Uhorsku. Dôkazom toho je, že Československá republika má ministerstvo pre verejné zdravotníctvo a telesnú výchovu.

V republike zmenil sa názor na lekára vôbec a tým jeho miesto v štáte. Ale ešte o mnoho viac zmenilo sa postavenie *slovenského* lekára. Slovenský lekár zaujme v republike funkciu, z ktorej bol posiaľ celkom vytvorený. Lebo ak lekár v bývalom Rakúsko-Uhorsku nebol postavený na miesto, na ktorom mal stáť, a ak účasť jeho na správe štátnej bola menšia ako zaslúžil – slovenský lekár nemal na správe štátnej účasti pražiadnej. Nemal jej preto, lebo bol *slovenským* lekárom: ako taký bol vylúčený zo všetkej činnosti nielen zákonodárnej, ale aj správnej od najvyšších zdravotných úradov až po zdravotnú službu v komunách. V republike vstúpi slovenský lekár na nové preňho pole verejnej zdravotníckej činnosti.

Pán prezident! Vo Svojom posolstve venovali Ste nám niekoľko slov. Povedali Ste: „jsem rád, že ve vládě máme již ministerstvo zdravotnické“.² My, lekári, sme Vám vďační za tieto slová porozumenia. Vieme, čo značia, keď ich povie človek, akým Ste Vy.

Lekári sú stavom, ku ktorému Československá republika sa zachovala spravodlivo a bolo učineno po právu. Keď to cítia všetci lekári, cítia to slovenskí lekári tým väčšími mnohonásobne. Z Popeluše stala sa princezná. Je našou chľúbou (pýchou), že ministrom zdravotníctva je práve Slovák.³

S novými právami sú spojené nové povinnosti a nová zodpovednosť. U lekárov, ktorým prichodí zasiahnúť do zákonodárstva a správy štátnej, je to predovšetkým zodpovednosť voči budúcim pokoleniam.

Pán prezident, ráčte vziať na známosť, že my, slovenskí lekári, vstupujeme do verejného života s plným povedomím tejto svojej zodpovednosti.

DOPIS

LA PNP, f. Ivan Hálek, k. 7. Originál, rukopis.

a – Podtrženo pisatelem.

1 – Porada lékařů v Žilině se uskutečnila 23. 1. 1919 z iniciativy Dr. Vavra Šrobára, měla zhodnotit celkovou zdravotní situaci na Slovensku. Viz: Porady slovenských lékařů. *Lidové noviny* (27) 1919, č. 25, 25. 1., s. 2.

- 2 – Tento konkrétní výrok T. G. Masaryka se nepodařilo dohledat. K tomu srov. obdobné Masarykovo vyjádření z jeho novoročního projevu k deputaci Národního shromáždění 1. 1. 1919: MASARYK, T. G., *Cesta demokracie I*, Praha 2003, zvláště s. 60.
- 3 – Ministrem zdravotnictví byl tehdy Vavro Šrobár.

S. Zoch T. G. Masarykovi^a
Bratislava, [3. února 1919]^b

/2

Dovoluji si Vás ještě jednou pozvati, abyste se zúčastnil slavného vjezdu československé vlády do Prešporka.¹

Župan Zoch²

TELEGRAM

AKPR, f. KPR, inv. č. 20, č. j. R 843/19, k. 1. Originál došlého telegramu, nalepená telegrafní páska.

a – Adresováno: Ministerstvo, předseda, dr. Masaryk, Praha.

b – Datum určeno podle razítka na dokumentu, doručení telegramu do KPR.

1 – Rozumí se Bratislava.

2 – Samuel Zoch (1882–1928), evangelický kněz, církevní hodnostář a politik. Autor textu Martinská deklarace.

T. G. Masaryk V. Šrobárovi^a
Praha, [3. února 1919]^b

/3

Jsem v duchu s Vámi a celým Slovenskem: den 4. února¹ je dnem všenárodní radosti ale zároveň velikého slibu, že Slováci Slovensko vzkřísí vzornou spravedlivou správou celé země. Srdečný pozdrav všem.

T. G. Masaryk

TELEGRAM

AKPR, f. KPR, inv. č. 20, č. j. R 843/19, k. 1. Opis odeslaného telegramu, strojopis.

a – Adresováno: Ministr Šrobár. Prešpurk.

b – Datum určeno na základě rukopisných poznámek na dokumentu.

1 – Rozumí se den, kdy prozatímní slovenská vláda v čele s V. Šrobárem přijela do Bratislavy.